

*Załącznik do Zarządzenia nr 12/2025/2026
z dnia 05.03.2026 r. Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Wołowie
w sprawie wprowadzenia Procedur bezpieczeństwa ucznia w Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja
Kopernika w Wołowie w Wołowie*

**PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA UCZNIA
W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA
W WOŁOWIE**

Marzec 2026

Celem procedur jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:

- wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo ucznia,
- usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów,
- zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren szkoły,
- zapewnienie sprawnej organizacji pracy oraz przepływu informacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie szkoły.

Procedury dotyczą:

- kadry zarządzającej,
- nauczycieli,
- rodziców i prawnych opiekunów uczniów,
- uczniów,
- pracowników administracji i obsługi.

WYKAZ PROCEDUR BEZPIECZEŃSTWA UCZNIA W SZKOLE:

I. OGÓLNE ZASADY POZOSTAWANIA UCZNIA POD OPIEKĄ SZKOŁY	5
II. ORGANIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	6
III. ORGANIZACJA ZAJĘĆ POZA TERENEM SZKOŁY	7
IV. ORGANIZACJA IMPREZ I UROCZYSTOŚCI SZKOLNYCH	8
V. ORGANIZACJA PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH I DYŻURÓW NAUCZYCIELI.....	10
VI. KONTAKTY Z RODZICAMI / PRAWNYMI OPIEKUNAMI.....	11
VII. USprawiedliwianie nieobecności ucznia.....	112
VIII. DORAŻNE ZWOLNIENIE UCZNIA Z ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH	13
IX. SAMOWOLNE OPUSZCZENIE PRZEZ UCZNIA BUDYNKU SZKOLNEGO PODCZAS ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH LUB ODDALENIE SIĘ OD GRUPY NA WYCIECZCE SZKOLNEJ.....	14
X. EGZEKWOWANIE SYSTEMATYCZNEGO UCZĘSZCZANIA NA ZAJĘCIA	15
XI. POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM, KTÓRY MA DOLEGLIWOŚCI ZDROWOTNE	16
XII. POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM	17
XIII. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA.....	18
XIV. NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIE UCZNIA NA ZAJĘCIACH I PODCZAS PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH.	19
XV. AGRESJA UCZNIA W STOSUNKU DO NAUCZYCIELA	200
XVI. DEMORALIZACJA UCZNIA.....	211
XVI.1. AGRESJA FIZYCZNA.....	222
XVI.2. AGRESJA SŁOWNNA.....	233
XVI.3. CYBERPRZEMOC	244
XVI.4. KRADZIEŻ LUB WYMUSZENIE	255
XVI.5. UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB SUBSTANCJI ODURZAJĄCYCH NA TERENIE SZKOŁY	266
XVI.6. PODEJRZENIE POSIADANIA PRZEZ UCZNIA NARKOTYKÓW	277
XVI.7. UŻYWANIE WYROBÓW TYTONIOWYCH PRZEZ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY.....	27
XVII. ZACHOWANIA SUICYDALNE WŚRÓD UCZNIÓW	299
XXVII.1. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU UJAWNIEŃ MYŚLI SAMOBÓJCZYCH U UCZNIA	30
XVII.2. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU INFORMACJI O ZAMIARZE SAMOBÓJCZYM UCZNIA	31
XVII.3. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIA.....	33
XVII.4. POWRÓT UCZNIA DO SZKOŁY PO PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ LUB POBYCIE W SZPITALU (ZABURZENIA PSYCHICZNE)	35
XVII.5. ŚMIERĆ SAMOBÓJCZA UCZNIA	36
XVIII. ŚMIERĆ UCZNIA	38

XVIII.1. ŚMIERĆ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY	38
XVIII.1. ŚMIERĆ UCZNIA POZA TERENEM SZKOŁY	39
XIX. EWAKUACJA I AZYL	41
XIX.1. EWAKUACJA	41
XIX.1.1. W trakcie lekcji	41
XIX.1.2. W trakcie przerwy	442
XIX.2. AZYL	43
XIX.2.1. W trakcie lekcji	43
XIX.2.2. W trakcie przerwy	44
XX. ZAGROŻENIE ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM	45
XX.1. WTARGNIĘCIE NAPASTNIKÓW DO SZKOŁY	45
XX.2. ZAGROŻENIE BOMBOWE	46
XX.2.1. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego	46
XX.2.2. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego	46
XX.3. SKAŻENIE SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ LUB BIOLOGICZNĄ	48
XX.3.1. Skażenie chemiczne lub biologiczne z zewnątrz przy braku możliwości bezpiecznej ewakuacji uczniów i personelu szkoły	48
XX.4. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO SZKOŁY	49
XXI. PRZEBYWANIE OSÓB OBCYCH NA TERENIE SZKOŁY	50
XXII. ZAŁĄCZNIKI	51
Załącznik nr 1 - Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców	51
Załącznik nr 2 – Jak reagować, gdy uczeń mówi o samobójstwie	52
Załącznik nr 3 – Lista ważnych telefonów i placówek specjalistycznych	54

I. OGÓLNE ZASADY POZOSTAWANIA UCZNIA POD OPIEKĄ SZKOŁY

1. Budynek szkolny służy realizacji celów statutowych.
2. Rodzice uczniów przekazują aktualne dane kontaktowe oraz informacje o stanie zdrowia i zasadach opuszczania szkoły przez dziecko na odpowiednich formularzach.
3. Szkoła zwraca się do rodziców o wyrażenie zgody na:
 - a) przetwarzanie danych osobowych ucznia w zakresie koniecznym do funkcjonowania dziennika, publikację danych i wizerunku dziecka w celu promocji osiągnięć jego i szkoły, publikację danych i wizerunku dziecka na stronie internetowej szkoły oraz w prasie lokalnej,
 - b) wezwanie karetki pogotowia ratunkowego i hospitalizację dziecka w przypadku zachorowania lub urazu, gdy życie ucznia nie jest zagrożone,
 - c) udział ucznia w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych odbywających się poza terenem szkoły i jednodniowych wyjazdach edukacyjnych, wycieczkach i imprezach klasowych.
4. Podczas pobytu w szkole uczeń pozostaje pod stałą opieką nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły, których polecenia zobowiązany jest respektować.
5. W czasie przeznaczonym na zajęcia lekcyjne, zajęcia pozalekcyjne, a także podczas przerw pomiędzy zajęciami, uczeń może opuszczać teren szkoły wyłącznie na podstawie pisemnej zgody rodzica.
6. W salach lekcyjnych, pracowniach i sali sportowej uczeń może przebywać wyłącznie za zgodą nauczyciela, respektując obowiązujące regulaminy.
7. Uczeń nie może przynosić do szkoły przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu, np. latarek laserowych, ostrych narzędzi, substancji toksycznych.
8. Uczeń powinien bezzwłocznie zgłosić pracownikom szkoły informacje o zauważonych zagrożeniach.
9. Podczas przerw międzylekcyjnych uczniowie pozostają pod opieką dyżurujących nauczycieli.
10. Podczas zajęć prowadzonych na terenie szkoły przez inne podmioty uczniowie pozostają pod opieką osób prowadzących te zajęcia oraz nauczyciela, z którym w danym czasie mieliby lekcje.

11. Rodzice, uczniowie i nauczyciele potwierdzają zapoznanie się z procedurami bezpieczeństwa.

II. ORGANIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. Podstawową formą pracy w szkole są zajęcia dydaktyczno-wychowawcze prowadzone w systemie klasowo-lekcyjnym.

2. Godzina lekcyjna trwa 45 minut.

3. W trakcie dnia uczniowie mają 20 minutową przerwę, w trakcie której mogą odpocząć i spożyć posiłek.

4. Na podstawie zatwierdzonego arkusza organizacyjnego, dyrektor ustala tygodniowy rozkład zajęć określający organizację zajęć edukacyjnych.

5. O zmianach planowanych w rozkładzie zajęć uczniowie są informowani przez informacje w dzienniku elektronicznym.

6. O doraźnych zmianach w planie lekcji uczniowie są informowani przez dziennik elektroniczny.

7. Zajęcia edukacyjne mogą być prowadzone poza systemem klasowo-lekcyjnym w grupach oddziałowych, międzyoddziałowych i międzyklasowych, a także podczas wycieczek i wyjazdów.

8. Podczas zajęć dydaktycznych i opiekuńczych uczniowie pozostają pod opieką osób prowadzących te zajęcia.

9. Nauczyciel na każdej lekcji sprawdza listę obecności i odnotowuje w dzienniku elektronicznym.

10. Każda pracownia ma swój regulamin, z którym jej opiekun zapoznaje swoich uczniów na początku września.

11. Po zakończonych zajęciach klasa jest zobowiązana pozostawić porządek w sali, za co odpowiadają dyżurni i nauczyciel, który prowadził zajęcia.

12. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia uczniów i pracowników szkoły, dyrektor może podjąć decyzję o okresowym zawieszeniu działalności szkoły zgodnie z odrębnymi przepisami.

III. ORGANIZACJA ZAJĘĆ POZA TERENEM SZKOŁY

1. Podczas zajęć dydaktycznych obowiązkowych i dodatkowych odbywających się poza terenem szkoły ucznia obowiązują zasady bezpieczeństwa jak na zajęciach szkolnych.
2. Uczniowie pozostają pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia. Podczas zajęć odbywających się podczas wyjść klasowych na jednego opiekuna nie może przypadać więcej niż 30 uczniów.
3. Wyjście na zajęcia nauczyciel zgłasza i dokumentuje wpisem w „Rejestrze wyjść i wejść” znajdującym się w sekretariacie szkoły.

IV. ORGANIZACJA IMPREZ I UROCZYSTOŚCI SZKOLNYCH

1. Szkoła organizuje, współorganizuje imprezy, wydarzenia, uroczystości i konkursy. Mogą one mieć charakter działań klasowych, międzyklasowych, środowiskowych, międzyszkolnych, wojewódzkich, ogólnopolskich i międzynarodowych.

2. Przez imprezę czy uroczystość szkolną rozumie się:

- a) akademię szkolną,
- b) apel uczniowski,
- c) uroczystości okolicznościowe, np.: jasełka, obchody 11 listopada, konkurs wewnątrzszkolny lub zewnętrzny,
- d) dyskotekę, zabawę, bal, piknik.

3. Wszystkie imprezy i uroczystości umieszczone są w harmonogramie pracy szkoły, który jest przyjmowany na posiedzeniu rady pedagogicznej na początku roku bądź wynikają z bieżących potrzeb.

4. Organizacją takiej imprezy zajmuje się nauczyciel wyznaczony w harmonogramie pracy szkoły.

5. Szczegóły dotyczące przebiegu imprezy lub uroczystości organizator musi uzgodnić z dyrektorem szkoły przed podaniem ich do wiadomości zainteresowanym.

6. Organizator zobowiązany jest przedstawić dyrektorowi scenariusz uroczystości.

7. Podczas imprezy lub uroczystości uczniowie pozostają pod opieką wyznaczonego nauczyciela, który ma obowiązek zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników i odpowiedni poziom przedsięwzięcia. Nauczyciel ma obowiązek każdorazowo sprawdzić obecność uczniów pozostających pod jego opieką.

8. Do zadań osób odpowiedzialnych za organizację imprez poza godzinami pracy szkoły należy:

- opracowanie programu i regulaminu imprezy,
- zgłoszenie dyrektorowi szkoły planowanej imprezy (dostarczenie listy uczestników oraz zgody rodziców niepełnoletnich uczniów na udział w imprezie),
- zapoznanie uczestników imprezy z regulaminem i zasadami bezpieczeństwa,
- sporządzenie listy uczestników imprezy,
- opieka nad uczestnikami imprezy,
- nadzór nad przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa i regulaminu imprezy.

9. Uczestnikami imprezy są zgłoszeni wcześniej uczniowie Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Wołowie, rodzice oraz dyżurujący nauczyciele.

10. Uczniowie niepełnoletni uczestniczą w imprezie za pisemną zgodą rodziców. Rodzice uczniów niepełnoletnich zobowiązują się do osobistego odebrania dzieci po zakończeniu imprezy.

11. Zakazuje się wnoszenia na teren szkoły alkoholu, wyrobów tytoniowych, substancji odurzających, przedmiotów niebezpiecznych.

V. ORGANIZACJA PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH I DYŻURÓW NAUCZYCIELI

1. W czasie przerw uczniowie przebywają w korytarzach szkoły. Z uwagi na warunki lokalowe dozwolone jest przebywanie uczniów w salach lekcyjnych za zgodą nauczyciela. Przy sprzyjających warunkach pogodowych uczniowie spędzają przerwy na dziedzińcu szkoły.

2. Uczeń zobowiązany jest zachowywać się podczas przerw spokojnie, w sposób niezagrożący bezpieczeństwu własnemu i innych osób – nie wychodzić poza teren szkoły, dbać o czystość i porządek w najbliższym otoczeniu, szanować mienie szkoły i cudzą własność.

3. Uczeń zobowiązany jest wypełniać polecenia nauczyciela dyżurującego i innych pracowników szkoły, reagować na dostrzeżone przejawy zła, bezzwłocznie zgłosić pracownikom szkoły informacje o zauważonych zagrożeniach.

4. Podczas przerw nauczyciele pełnią dyżury zgodnie z harmonogramem opracowanym przez dyrektora szkoły. Dyżury te są integralną częścią procesu opiekuńczo-wychowawczego szkoły i wchodzą w zakres podstawowych obowiązków nauczyciela.

5. Celem dyżurów jest zapewnienie uczniom bezpieczeństwa podczas przerw między lekcjami (według harmonogramu).

6. W razie nieobecności nauczyciela dyżur przejmuje nauczyciel odbywający zastępstwo za nieobecnego nauczyciela; jeżeli jest to niemożliwe wicedyrektor wyznacza doraźne zastępstwo na dyżurze.

7. Obowiązki nauczyciela dyżurującego zawarte są w Regulaminie Dyżurów.

VI. KONTAKTY Z RODZICAMI / PRAWNYMI OPIEKUNAMI

1. Rodzic/opiekun prawny ma prawo do informacji na temat swojego dziecka.
2. Informacje o uczniu przekazywać może wychowawca, nauczyciel przedmiotu, pedagog, psycholog, pielęgniarka szkolna, wicedyrektor lub dyrektor szkoły.
3. Informacje przekazywane są w formie ustnej podczas spotkania w szkole lub pisemnej – przez dziennik elektroniczny.
4. Kontaktowanie się z nauczycielem poprzez jego prywatny numer telefonu odbywa się tylko i wyłącznie za zgodą nauczyciela, i na zasadach przez niego określonych.
5. Rodzice/opiekunowie prawni zobowiązani są do podania sposobu szybkiego i skutecznego kontaktu telefonicznego ze szkołą w sytuacjach nagłych.
6. Każdy rodzic/ opiekun prawny po otrzymaniu loginu i hasła ma obowiązek niezwłocznie zarejestrować się w dzienniku elektronicznym.
7. Adnotację potwierdzającą odczytanie wiadomości w systemie uważa się za równoważną dostarczeniu jej do rodzica/ prawnego opiekuna ucznia, jak również do wychowawcy, nauczyciela, dyrektora czy sekretariatu szkoły.
8. Wszelkich informacji dotyczących ucznia udziela się wyłącznie jego rodzicom/ prawnym opiekunom. Udzielanie jakiejkolwiek informacji na temat ucznia innej osobie wymaga stosownego upoważnienia złożonego u wychowawcy klasy przez rodzica/opiekuna prawnego (zasada ta dotyczy również udziału w zebraniu).
9. Udzielanie informacji o uczniach instytucjom wspierającym pracę szkoły regulują odrębne przepisy.
10. Kontakty bezpośrednie rodziców/opiekunów prawnych ze szkołą odbywają się w formie:
 - a) zebrań ogólnych dyrektora szkoły z rodzicami,
 - b) zebrań ogólnych z zaproszonymi specjalistami,
 - c) zebrań z wychowawcą klasy,
 - d) spotkań indywidualnych z wychowawcą lub poszczególnymi nauczycielami przedmiotów z inicjatywy nauczyciela lub rodzica/ opiekuna prawnego,
 - e) spotkań z pedagogiem z inicjatywy pedagoga lub rodzica/ opiekuna prawnego,
 - f) spotkań rady rodziców z udziałem dyrektora szkoły,

g) udziału rodziców/ opiekunów prawnych w organizowanych przez klasę lub szkołę imprezach i uroczystościach,

h) innych spotkań wynikających z potrzeb rodziców i nauczycieli.

11. Zebrania ogólne odbywają się według ustalonego harmonogramu, podanego rodzicom/ opiekunom prawnym na wrześniowym zebraniu oraz zamieszczonego na stronie internetowej szkoły. Informacja o terminie zebrania jest wysyłana przez wychowawców co najmniej pięć dni przed zebraniem.

12. Obecność na zebraniu rodzic/prawny opiekun potwierdza złożeniem podpisu na liście przygotowanej przez wychowawcę klasy.

13. Rodzic/opiekun prawny potwierdza własnoręcznym podpisem na liście przekazanej przez wychowawcę fakt zapoznania się z dokumentami regulującymi pracę szkoły.

14. Rodzic co najmniej dwa razy w semestrze powinien nawiązać kontakt z wychowawcą klasy.

15. W przypadku, gdy rodzic nie skontaktuje się z wychowawcą do 31 października lub nie nawiąże współpracy z wychowawcą przynajmniej dwukrotnie w semestrze, a uczeń sprawia trudności wychowawcze lub ma problemy w nauce, wychowawca zgłasza problem do pedagoga szkolnego.

16. Miejscem kontaktów nauczycieli i rodziców/opiekunów prawnych na terenie szkoły mogą być sale lekcyjne, pokój nauczycielski oraz gabinety - dyrektora, wicedyrektora, pedagoga.

17. Indywidualne rozmowy nie mogą zakłócać toku pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela (poza nagłymi sprawami). Nauczyciel nie udziela informacji rodzicom/opiekunom prawnym w trakcie prowadzonych przez siebie zajęć szkolnych oraz w trakcie pełnienia dyżurów międzylekcyjnych.

18. Jeżeli rodzic/prawny opiekun wyrazi potrzebę indywidualnego kontaktu z wychowawcą lub nauczycielem, spotkanie planowane jest w terminie odpowiednim dla obydwu stron.

19. W sytuacjach uzasadnionych wychowawczo, w zebraniach lub spotkaniach indywidualnych mogą wziąć udział osoby trzecie, np. nauczyciele, specjaliści, wicedyrektor czy dyrektor szkoły.

20. W razie nieobecności wychowawcy, informację o uczniu udostępnić może rodzicowi/ prawnemu opiekunowi nauczyciel przedmiotu, pedagog, wicedyrektor lub dyrektor szkoły po zweryfikowaniu, czy osoba jest uprawniona.

21. Udzielanie informacji o uczniu powinno zostać przeprowadzone w sposób uniemożliwiający wgląd w dane innych uczniów.

21. W przypadku uzasadnionej potrzeby wszelkie sprawy dotyczące pracy szkoły, ocen, zachowania, stanu zdrowia dziecka itp. rodzice/prawni opiekunowie kierują w następującej kolejności do:

- wychowawcy klasy,
- nauczyciela przedmiotu,
- pedagoga,
- sekretariatu szkoły,

a w wyjątkowych przypadkach, po przebyciu wskazanej wyżej drogi służbowej, do wicedyrektora lub dyrektora szkoły.

22. Informacja o indywidualnym kontakcie z rodzicem/opiekunem prawnym odnotowana jest przez wychowawcę w dzienniku elektronicznym.

23. W sytuacjach problemowych wychowawca, nauczyciel przedmiotu, pedagog, wicedyrektor lub dyrektor szkoły sporządza notatkę służbową z rozmowy z rodzicem/ opiekunem prawnym.

VII. USPRAWIEDLIWIANIE NIEOBECNOŚCI UCZNIA

Kwestie usprawiedliwiania nieobecności ucznia regulują zapisy zawarte w Statucie Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Wołowie.

VIII. DORAŻNE ZWOLNIENIE UCZNIA Z ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. Uczeń nie ma prawa samowolnie opuszczać zajęć dydaktycznych w czasie ich trwania oraz samowolnie oddalać się z terenu szkoły.
2. Wychowawca ma prawo zwolnić ucznia z części zajęć w danym dniu w przypadkach nagłych (losowych), na wcześniejszą prośbę rodzica (prawnego opiekuna) lub pełnoletniego ucznia. W przypadku nieobecności wychowawcy, uczeń zobowiązany jest uzyskać zgodę uczącego w danym dniu nauczyciela lub wicedyrektora szkoły.
3. Zwolnienia ucznia z zajęć szkolnych dokonuje rodzic u wychowawcy lub nauczyciela prowadzącego zajęcia w danej chwili. Rodzic może dokonać zwolnienia w formie pisemnej lub poprzez dziennik elektroniczny.
4. Doraźne zwolnienie ucznia z zajęć w związku z udziałem w zawodach, konkursie, wycieczce może również zostać dokonane przez nauczyciela, który przejmuje opiekę nad uczniem i odpowiednią informację umieszcza na tablicy w pokoju nauczycielskim.
5. W przypadku złego samopoczucia ucznia w szkole, wychowawca lub pracownik sekretariatu powiadamia telefonicznie rodzica, który osobiście odbiera ucznia ze szkoły. Nauczyciel odnotowuje fakt nieobecności w dzienniku elektronicznym.

IX. SAMOWOLNE OPUSZCZENIE PRZEZ UCZNIA BUDYNKU SZKOLNEGO PODCZAS ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH LUB ODDALENIE SIĘ OD GRUPY NA WYCIECZCE SZKOLNEJ

1. Nauczyciel, który uzyskał informację o samowolnym opuszczeniu przez ucznia terenu szkoły lub oddaleniu się od grupy na wycieczce szkolnej, powiadamia wychowawcę klasy.
2. W przypadku samowolnego opuszczenia przez ucznia terenu szkoły podczas zajęć lekcyjnych, nauczyciel wpisuje uczniowi nieobecność nieusprawiedliwioną.
3. W przypadku oddalenia się ucznia od grupy na wycieczce szkolnej, wychowawca klasy powiadamia rodziców i dyrektora szkoły.
4. W przypadku, gdy niemożliwe jest ustalenie miejsca pobytu dziecka przez szkołę i rodziców, należy powiadomić policję.
5. Za samodzielne oddalenie się od grupy na wycieczce szkolnej, wychowawca udziela uczniowi nagany z wpisem do dziennika elektronicznego.

X. EGZEKWOWANIE SYSTEMATYCZNEGO UCZĘSZCZANIA NA ZAJĘCIA

1. W przypadku częstego opuszczania zajęć przez ucznia, wychowawca wzywa rodzica do szkoły.
2. W przypadku częstego opuszczania zajęć, skutkującego niską frekwencją ucznia (poniżej 60%) oraz / lub braku współpracy rodzica z wychowawcą (nie uczestniczy w zebraniach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne z wychowawcą i nauczycielami uczącymi), dyrektor szkoły wysyła do rodzica (listem poleconym) upomnienie dotyczące niespełniania obowiązku nauki.
3. Jeżeli uczeń w dalszym ciągu nie uczęszcza systematycznie na zajęcia dydaktyczne, a tym samym nie realizuje prawidłowo obowiązku nauki, dyrektor szkoły zawiadamia sąd rodzinny.
4. W sytuacji, gdy uczeń – pomimo powiadomienia sądu rodzinnego – nie realizuje obowiązku nauki, dyrektor szkoły ma prawo skreślić ucznia z listy uczniów.

XI. POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM, KTÓRY MA DOLEGLIWOŚCI ZDROWOTNE

1. Uczeń powinien zgłosić informację o złym samopoczuciu nauczycielowi, wychowawcy lub szkolnej pielęgniarce.
2. W przypadku zauważenia, że uczeń ma problemy zdrowotne, każdy pracownik szkoły ma obowiązek oddać ucznia pod opiekę pielęgniarki szkolnej, a pod jej nieobecność pedagogowi szkolnemu lub do sekretariatu.
3. Pedagog, psycholog lub pracownik sekretariatu pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje opiekę dla ucznia np. poprzez powiadomienie rodziców, wezwanie pomocy medycznej.
4. W przypadku zachorowania ucznia na terenie szkoły należy powiadomić o tym rodziców. Mają oni obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i zapewnić mu opiekę medyczną.
5. W przypadku, gdy rodzic nie może stawić się po dziecko osobiście, ucznia może odebrać inna, upoważniona pisemnie przez rodzica osoba.
6. W przypadku nagłego poważnego pogorszenia stanu zdrowia wzywane jest pogotowie ratunkowe. Uczeń zostaje powierzony opiece personelu medycznego karetki i do czasu pojawienia się rodziców towarzyszy mu dyrektor szkoły lub wyznaczony przez niego nauczyciel.
7. Pielęgniarka, pedagog lub psycholog szkolny powiadamiają nauczyciela prowadzącego zajęcia z uczniem o przyczynie jego nieobecności i przejęciu nad nim opieki.

XII. POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM

1. W przypadku ucznia rozpoczynającego naukę, rodzic powinien dostarczyć wychowawcy informacje o stanie zdrowia ucznia przewlekle chorego, objawach choroby, zagrożeniach zdrowotnych, przyjmowanych lekach i ich wpływie na organizm.
2. Dla bezpieczeństwa ucznia oraz zapewnienia właściwych warunków nauki, ważne jest, aby rodzic poinformował wychowawcę o zdiagnozowanej chorobie niezwłocznie po uzyskaniu takiej informacji.
3. Wychowawca, za zgodą rodzica, przekazuje informacje Radzie Pedagogicznej i pozostałym pracownikom szkoły o sposobach postępowania z chorym uczniem na co dzień oraz w sytuacji zaostżenia objawów czy ataku choroby.
4. W przypadku nasilenia choroby u ucznia podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

XIII. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:

a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając pielęgniarkę szkolną, a w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy;

b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów;

c) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły lub pracownika sekretariatu o zaistniałym wypadku;

d) jeżeli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali, innego nauczyciela, bibliotekarza, pedagoga lub innego pracownika szkoły.

2. O każdym wypadku dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba niezwłocznie powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia.

3. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel, wychowawca lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim potrzebę wcześniejszego odebrania dziecka ze szkoły.

4. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba wzywa pogotowie ratunkowe, a opiekun w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy. Niezwłocznie o zaistniałym zdarzeniu dyrektor powiadamia rodziców tak, jak w pkt. 3.

5. O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący.

6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i organ nadzorujący pracę szkoły.

7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego i organ prowadzący.

8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor lub inna wyznaczona osoba zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin, wykonania szkicu lub dokumentacji fotograficznej przez zespół powypadkowy.

9. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy, powiadamiając o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły.

10. Dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba prowadzi rejestr wypadków.

11. Dyrektor szkoły omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

XIV. NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIE UCZNIA NA ZAJĘCIACH I PODCZAS PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH

1. W przypadku zachowania ucznia, które zaburza tok zajęć, nauczyciel prowadzący zajęcia podejmuje działania dyscyplinujące (upomnienie słowne, uwaga do dziennika). Jeżeli niewłaściwe zachowania mają miejsce w czasie przerw międzylekcyjnych, takie działania przeprowadza nauczyciel dyżurujący.

2. W przypadku, gdy uczeń nie koryguje swojego zachowania, nauczyciel korzysta z pomocy pedagoga lub psychologa szkolnego.

3. Pedagog lub psycholog szkolny przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ucznia.

4. W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych z uczniem, pedagog lub psycholog szkolny we współpracy z wychowawcą i rodzicami ucznia przeprowadza diagnozę problemów wychowawczych i emocjonalnych ucznia.

5. W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych pedagog lub psycholog szkolny organizuje spotkanie z rodzicami (opiekunami prawnymi) ucznia. Podczas rozmowy przedstawia zaobserwowane zachowania ucznia, dotychczas podjęte działania oraz ich efekty. Celem spotkania jest wspólne ustalenie przyczyn trudności, omówienie sposobów wsparcia ucznia w środowisku szkolnym i domowym oraz określenie zasad współpracy i monitorowania postępów. Z przeprowadzonej rozmowy sporządza się notatkę służbową.

5. Pedagog szkolny ustala system pracy z uczniem i oddziaływań indywidualnych w celu eliminacji zachowań niepożądanych.

6. Pedagog lub psycholog informuje rodziców o zaistniałym problemie i podjętych działaniach.

XV. AGRESJA UCZNIA W STOSUNKU DO NAUCZYCIELA

A. Znieważenie nauczyciela.

1. Nauczyciel niezwłocznie informuje dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu oraz sporządza notatkę służbową zawierającą opis sytuacji (data, miejsce, forma znieważenia, świadkowie).
2. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem oraz zabezpiecza ewentualne dowody (np. zapisy monitoringu, korespondencję elektroniczną, wpisy w mediach społecznościowych).
3. O zdarzeniu zostają poinformowani rodzice (opiekunowie prawni) ucznia. W razie potrzeby organizowane jest spotkanie z udziałem dyrektora, wychowawcy, pedagoga lub psychologa szkolnego.
4. Wobec ucznia wyciągane są konsekwencje przewidziane w odrębnych przepisach. Równolegle podejmowane są działania wychowawcze, w tym rozmowa dyscyplinująca oraz ustalenie zasad poprawy zachowania.
5. W przypadku znieważenia o charakterze publicznym, uporczywym lub noszącym znamiona czynu zabronionego dyrektor szkoły rozważa zawiadomienie właściwych organów, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
6. Szkoła zapewnia nauczycielowi wsparcie organizacyjne oraz – w razie potrzeby – pomoc psychologiczną.

B. Naruszenie nietykalności osobistej nauczyciela.

1. Nauczyciel niezwłocznie informuje dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu oraz sporządza notatkę służbową zawierającą opis sytuacji, datę, miejsce oraz dane ewentualnych świadków. W razie potrzeby zapewnia się nauczycielowi pomoc medyczną.
2. Dyrektor szkoły przeprowadza wstępne czynności wyjaśniające, zabezpiecza ewentualne dowody (np. monitoring) oraz niezwłocznie powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia o zdarzeniu.
3. W przypadku potwierdzenia naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zawiadamia właściwe organy ścigania, w szczególności policję, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
4. Wobec ucznia wyciągane są konsekwencje przewidziane w odrębnych przepisach. Jednocześnie podejmowane są działania wychowawcze i profilaktyczne mające na celu zapobieganie podobnym zdarzeniom w przyszłości.

5. Szkoła zapewnia nauczycielowi wsparcie organizacyjne i psychologiczne, jeżeli sytuacja tego wymaga.

XVI. DEMORALIZACJA UCZNIA

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, przejawia zachowania wskazujące na demoralizację (w tym także zachowania charakteryzujące się arogancją, wulgarnością oraz przemocą emocjonalną, np. utrudnia lub uniemożliwia prowadzenie zajęć lekcyjnych), nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- a) przekazuje swoje spostrzeżenia wychowawcy klasy (ustnie oraz w formie notatki służbowej);
- b) wychowawca informuje o tym dyrektora szkoły i pedagoga lub psychologa szkolnego;
- c) pedagog wraz z wychowawcą rozpoznaje przyczyny i tło nieprawidłowości, np. poprzez analizę dziennika lekcyjnego, prac klasowych oraz rozmowy z nauczycielami, pielęgniarką, pracownikami administracji szkoły itp.;
- d) wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę interwencyjną z uczniem;
- e) rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego prawa i obowiązujących w szkole zasad w sposób pozostawiający ślad w dokumentacji.
- f) wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz w ich obecności z uczniem, przekazuje im uzyskaną informację; wspólnie zostają ustalone dalsze działania wobec ucznia, zasady współpracy między rodzicami, a szkołą oraz ewentualnie możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej.

Nadzór nad wypełnieniem przez ucznia ustalonych zasad sprawują rodzice i wychowawca.

9. Rodzicom uczniów potrzebujących pomocy specjalistycznej proponuje się udział dziecka w spotkaniach z psychologiem szkolnym, zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne, w tym zajęciach z Treningu Umiejętności Społecznych oraz skierowanie do specjalistycznej poradni.

10. Brak współpracy ze strony rodziców i powtarzające się negatywne zachowania ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem.

12. W celu rozwiązywania zaistniałego problemu w przypadku naruszenia przepisów prawa (popelnienia przez ucznia czynu karalnego) zadaniem szkoły jest zgłoszenie tego organom ścigania i w zależności od sprawy dalsze oddziaływanie wychowawcze.

13. Policja jest wzywana w przypadku:

- a) zachowania ucznia zagrażającego bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście;
- b) znalezienia na terenie szkoły substancji psychoaktywnych;
- c) podejrzenia, że uczeń może posiadać substancje psychoaktywne;
- d) kradzieży lub innych wykroczeń

14. W klasie ucznia lub uczniów, którzy dopuścili się złamania obowiązujących w szkole zasad, prowadzone są dodatkowe zajęcia profilaktyczne.

XVI.1. AGRESJA FIZYCZNA

1. Każdy pracownik szkoły, który zaobserwował akt agresji fizycznej lub został o nim poinformowany, przerywa to zachowanie i powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.

2. W razie potrzeby, pielęgniarka szkolna udziela pierwszej pomocy medycznej, a w przypadku jej nieobecności szkoła wzywa lekarza lub pogotowie.

3. Pedagog szkolny powiadamia wychowawcę oraz rodziców lub opiekunów prawnych agresora i ofiary.

4. W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) pielęgniarka, pedagog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia nawet bez uzyskania zgody rodziców lub opiekunów prawnych.

5. Podczas udzielania pomocy medycznej, do czasu przybycia rodziców, opiekę nad uczniem sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły (bez możliwości udzielenia zgody na operację).

6. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice lub opiekunowie prawni poszkodowanego.

7. Sprawa jest omawiana w ramach doraźnie powołanego przez dyrektora Zespołu Wychowawczego.

8. Dyrektor szkoły, w obecności pedagoga i wychowawcy ucznia, przeprowadza rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą, a z rozmów sporządzana jest notatka.

9. W przypadku wszczynania kolejnych aktów przez agresora z widocznymi skutkami pobicia – szkoła kieruje sprawę na policję. Od jej postępowania zależą dalsze losy sprawcy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje, które regulują odrębne zapisy prawa.

XVI.2. AGRESJA SŁOWNNA

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy zachowanie agresywne ucznia lub zostanie o nim poinformowany, przerywa to zachowanie i zgłasza fakt wychowawcy klasy, pedagogowi lub psychologowi szkolnemu.
2. Wychowawca, pedagog lub psycholog przeprowadza rozmowy ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
3. W poważnych przypadkach (np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego) powiadamiana jest policja oraz rodzice lub opiekunowie prawni ofiary.
4. Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w odrębnych przepisach.

XVI.3. CYBERPRZEMOC

1. Wychowawca lub pedagog zapewnia ofierze wsparcie, poczucie bezpieczeństwa i intymność. Potwierdza słuszność decyzji o zgłoszeniu oraz unika działań mogących prowadzić do wtórnej wiktyimizacji.
2. Wychowawca lub pedagog wysłuchuje opisu sytuacji, okazując zrozumienie dla obaw zgłaszającego (np. strachu przed etykietą donosiciela).
3. Wychowawca lub pedagog ustala charakter zdarzenia – skalę szkody, częstotliwość, powtarzalność.
4. Wychowawca lub pedagog analizuje, czy sytuacja stanowi cyberprzemoc, czy np. nieudany żart. Unika działań mogących stygmatyzować ofiarę lub sprawcę.
5. Pedagog lub wychowawca zabezpiecza materiały (kopie, daty, dane nadawcy) i dba o bezpieczeństwo osób zaangażowanych.
6. Pedagog informuje dyrektora, który w razie potrzeby kontaktuje się z policją. Dyrektor ma obowiązek zgłosić przypadki rozpowszechniania nagich zdjęć nieletnich.
7. Pedagog prowadzi rozmowę ze sprawcą, ustala okoliczności oraz możliwe formy zadośćuczynienia.
8. Dyrektor stosuje środki wychowawcze oraz konsekwencje przewidziane w odrębnych przepisach.
9. Wychowawca lub pedagog zapewnia ofierze poczucie bezpieczeństwa, informuje o krokach podejmowanych przez szkołę.
10. Pedagog i wychowawca informują rodziców sprawcy i ofiary cyberprzemocy. Dyrektor może podjąć decyzję o obowiązkowym poinformowaniu rodziców, nawet jeśli dziecko się sprzeciwia.
11. Pedagog i wychowawca obserwują funkcjonowanie ucznia, dbają o to, by nie dochodziło do dalszych aktów przemocy.
12. Wychowawca lub pedagog zapewniają świadkom wsparcie i bezpieczeństwo, uwzględniając ich obawy.
13. Pedagog i dyrektor dążą do zakończenia sprawy w ramach działań wychowawczych szkoły, jeśli jest to możliwe.
14. Dyrektor kontaktuje się z sądem rodzinnym lub innymi instytucjami, gdy środki wychowawcze szkoły zostały wyczerpane.

15. Dyrektor zawiadamia policję w sytuacji popełnienia czynu zabronionego (np. groźby karalne, nielegalne treści, nagie zdjęcia nieletnich).

XVI.4. KRADZIEŻ LUB WYMUSZENIE

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem kradzieży lub wymuszenia niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.

2. Przekazuje sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.

3. Zabezpiecza dowody przestępstwa (przedmioty pochodzące z kradzieży lub wymuszenia) i przekazuje je policji.

4. W obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły żąda, aby uczeń przekazał mu skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą.

5. Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – może to zrobić tylko policja.

6. Dyrektor we współpracy z pedagogiem ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.

7. Dyrektor wzywa rodziców lub opiekunów prawnych sprawcy i przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, z której sporządza notatkę podpisaną przez rodziców.

8. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję.

9. Wobec sprawcy kradzieży stosuje się konsekwencje przewidziane w odrębnych przepisach.

XVI.5. UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB SUBSTANCJI ODURZAJĄCYCH NA TERENIE SZKOŁY

1. Należy odizolować ucznia od klasy (np. zaprowadzić go do gabinetu pedagoga lub dyrektora). Nie wolno pozostawiać go samego. Jeśli uczeń zachowuje się agresywnie, należy poprosić drugiego pracownika o wsparcie.

2. Należy powiadomić dyrektora lub wicedyrektora szkoły.

3. Nauczyciel lub wychowawca niezwłocznie wzywa lekarza (pogotowie ratunkowe) w celu stwierdzenia nietrzeźwości lub odurzenia i ewentualnie udzielenia pomocy medycznej uczniowi

4. Należy poinformować rodziców lub opiekunów prawnych ucznia o zaistniałej sytuacji oraz poprosić ich o pilne przybycie do szkoły.

5. W razie potrzeby należy wezwać policję. Policję wzywa się, jeśli:

- uczeń posiada przy sobie substancje psychoaktywne,
- odmawia współpracy,
- rodzice nie przyjeżdżają do szkoły,
- uczeń jest agresywny,
- istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa.

6. Po zdarzeniu należy sporządzić notatkę służbową, uwzględniając:

- datę i godzinę zdarzenia,
- zaobserwowane objawy,
- osoby obecne na miejscu,
- podjęte działania,
- informacje o kontaktach telefonicznych (z kim i o której godzinie),
- godzinę przyjazdu rodzica lub odpowiednich służb.

Czego nie wolno robić:

- Nie wolno przeszukiwać ucznia (można jedynie poprosić o dobrowolne okazanie zawartości rzeczy osobistych).
- Nie wolno przeprowadzać badania alkomatem bez zgody rodzica.
- Nie wolno wypuszczać ucznia samego do domu.
- Nie wolno bagatelizować sytuacji, nawet jeśli wydaje się, że to „tylko zapach”.

XVI.6. PODEJRZENIE POSIADANIA PRZEZ UCZNIA NARKOTYKÓW

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo prosić, aby uczeń pokazał mu substancję, którą posiada. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie dokonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – jest to czynność wyłącznie zastrzeżona dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców lub opiekunów prawnych ucznia i wzywa do natychmiastowego stawiennictwa w szkole.
3. Dyrektor powiadamia policję o podejrzeniu posiadania przez ucznia narkotyków.
4. Z przeprowadzonych działań dyrektor sporządza notatkę służbową, którą podpisują osoby uczestniczące w podjętych czynnościach.
5. W przypadkach potwierdzenia się informacji o posiadaniu przez ucznia narkotyków – odbywa się rozmowa dyrektora, pedagoga i wychowawcy z rodzicami lub opiekunami prawnymi oraz z uczniem.
6. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem i pedagogiem szkolnym organizuje dla ucznia pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
7. Wobec ucznia, któremu udowodniono posiadanie substancji psychoaktywnych, zostają zastosowane środki wychowawcze tj.:
 - rozmowę dyscyplinującą,
 - kontrakt wychowawczy,
 - zobowiązanie do udziału w zajęciach profilaktycznych,
 - skierowanie do pedagoga / psychologa,
 - zobowiązanie do naprawienia szkody (jeśli wystąpiła).
8. Dyrektor informuje sąd rodzinny.

XVI.7. UŻYWANIE WYROBÓW TYTONIOWYCH PRZEZ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY

Podstawa prawna: Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 700).

Wyroby tytoniowe: Zakaz obejmuje tradycyjne papierosy, e-papierosy (również beznikotynowe), nowatorskie wyroby tytoniowe (np. podgrzewacze tytoniu), tytoń do żucia, snusy oraz inne produkty zawierające nikotynę.

Teren szkoły: Obejmuje budynek szkoły, boisko, dziedziniec, tereny zielone oraz wszelkie inne obiekty w obrębie ogrodzonego obszaru placówki. Zakaz obowiązuje również podczas wycieczek i wyjść organizowanych przez szkołę.

1. Na terenie szkoły obowiązuje bezwzględny zakaz posiadania oraz używania wyrobów tytoniowych.
2. Nauczyciel będący świadkiem spożywania wyrobów tytoniowych lub ich zamienników ma prawo do ich odebrania, po czym należy je zdeponować w sekretariacie szkoły i wydać wyłącznie rodzicom lub opiekunom prawnym ucznia. Zabrzanych przedmiotów nie wolno niszczyć ani wyrzucać, gdyż stanowią one własność prywatną.
3. Nauczyciel nie przeszukuje ucznia samodzielnie ale ma prawo zażądać wydania substancji/przedmiotów zabronionych. W przypadku podejrzenia posiadania wyrobów tytoniowych, ma prawo żądać ich dobrowolnego wydania. Jeśli uczeń odmawia, a istnieje uzasadnione podejrzenie posiadania przedmiotów niedozwolonych, kontroli mogą dokonać jedynie rodzice/opiekunowie prawni lub wezwani funkcjonariusze policji.
4. Nauczyciel będący świadkiem używania wyrobów tytoniowych przez ucznia powinien odnotować taki incydent w dzienniku elektronicznym oraz niezwłocznie poinformować wychowawcę ucznia.
5. Wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia, co odnotowuje w dzienniku elektronicznym, w zakładce „kontakty z rodzicami”.
6. Wychowawca informuje o incydencie pedagoga szkolnego, który przeprowadza z uczniem rozmowę o charakterze profilaktyczno - wychowawczym.
7. Konsekwencją spożywania przez ucznia wyrobów tytoniowych może być nagana wychowawcy lub dyrektora oraz obniżona ocena z zachowania.
8. W przypadku braku efektów działań wychowawczych, szkoła może:
 - wezwać rodziców na rozmowę z dyrektorem szkoły,
 - nałożyć na ucznia dodatkowe zadania, np. przygotowanie referatu, plakatu, prezentacji o zdrowiu; udział w zajęciach profilaktycznych,
 - skierować sprawę do sądu rodzinnego (przejaw demoralizacji) lub zawiadomić policję.
9. Pełnoletni uczniowie również podlegają zakazowi spożywania wyrobów tytoniowych na terenie szkoły.
10. Nauczyciel ma prawo zarekwirować wyroby tytoniowe uczniowi pełnoletniemu. W takim przypadku podlegają one zwrotowi bezpośrednio uczniowi po zakończeniu jego zajęć lekcyjnych.
11. Wychowawca może powiadomić o tym fakcie rodziców ucznia, o ile nie złożył on wcześniej pisemnego zastrzeżenia o braku zgody na przekazywanie informacji.

XVII. ZACHOWANIA SUICYDALNE WŚRÓD UCZNIÓW

1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagować na każdy sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia.

Sygnały wystąpienia kryzysu suicydalnego

Wczesne sygnały ostrzegawcze:

- wycofywanie się z kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, odwracanie się od nich;
- zainteresowanie śmiercią;
- wyraźne zmiany osobowości i nastroju;
- trudności z koncentracją;
- trudności w szkole; obniżenie jakości pracy i ocen;
- zmiana dotychczasowych zwyczajów dotyczących jedzenia i snu (utrata apetytu lub objadanie się, bezsenność lub nadmierna senność);
- utrata zainteresowania rozrywkami;
- częste uskarżanie się na fizyczne dolegliwości, przeważnie powiązane z emocjami, jak bóle głowy, bóle żołądka lub uczucie zmęczenia;
- nieustanne znudzenie;
- utrata zainteresowań dla rzeczy i spraw, o które dotychczas młody człowiek się troszczył (np. zaniechanie dbałości o wygląd).

Wysokie ryzyko zachowań samobójczych:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei, braku wyjścia lub własnej bezwartościowości;
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie lub o jego planowaniu;
- wypowiadanie komunikatów typu: „Jestem niczym”, „Nie warto się mną zajmować”, „Chciałbym umrzeć”, „Zamierzam się zabić”, „Nie powinnam się urodzić”;
- wypowiadanie co jakiś czas komunikatów typu: „Niedługo przestanę być dla ciebie problemem”, „To nie ma znaczenia”, „To już na nic się nie zda” lub „Już się nie zobaczymy”;
- pisanie listów pożegnalnych lub testamentu;
- pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów;
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie;
- odrzucanie pomocy, poczucie, że udzielenie pomocy jest już niemożliwe;
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność;
- odrzucanie otrzymywanych pochwał lub nagród;
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego ucznia;
- wzrost impulsywności: nagłe impulsywne działania, jak akty agresji i przemocy, zachowania buntownicze lub ucieczkowe (wynikające z ogromnego napięcia emocjonalnego); nagłe eskcesy alkoholowe lub narkotykowe (będące próbą „znieczulenia się w cierpieniu” lub formą wołania o pomoc);
- nagłe przejście z depresji do stanu pogody i zadowolenia; zwykle oznacza to, że uczeń, po okresie walki wewnętrznej, podjął już decyzję o ucieczce od problemów i zakończeniu swego życia;
- przejawianie innych zachowań ryzykownych np. okaleczanie się;
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych;

- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

2. W celu przygotowania się do sprawnego reagowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych dyrektor szkoły uruchamia wcześniej powołany zespół kryzysowy.

Członkowie zespołu kryzysowego:

- a) dyrektor - przewodniczący zespołu kryzysowego,
- b) wicedyrektor,
- c) psycholog szkolny,
- d) pedagog szkolny,
- e) pielęgniarka szkolna (opcjonalnie),
- f) wychowawca ucznia.

3. Zadania zespołu kryzysowego:

- a) Przełożenie procedur na roboczy plan interwencji.
- b) Wyznaczenie osób odpowiedzialnych za poszczególne zadania, m.in. kontakt z rodziną ucznia, mediami, policją, instytucjami pomocowymi.
- c) Przeprowadzenie spotkania dla personelu szkoły; przygotowanie komunikatów informujących uczniów oraz rodziców o zdarzeniu.
- d) Określenie potrzeb szkoły w zakresie wsparcia z zewnątrz oraz powiadomienie wybranych organizacji i instytucji.

XXVII.1. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU UJAWNIEŃ MYŚLI SAMOBÓJCZYCH U UCZNIA

Jeżeli w ciągu ostatnich kilku tygodni lub dłużej, nauczyciele, wychowawcy czy koledzy zaobserwowali u ucznia wymienione wyżej sygnały/objawy, szkoła powinna podjąć natychmiastowe działania.

Po zidentyfikowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog i psycholog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

1. Jednoznacznie ustalają, które z w/w sygnałów występują u danego ucznia.
2. Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn.
3. Informacja przekazywana jest dyrektorowi lub wicedyrektorowi szkoły.
4. Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom. W rozmowie z rodzicami starają się ustalić przyczyny zmian w zachowaniu ucznia.
5. Dyrektor szkoły, wychowawca klasy, nauczyciel przedmiotu, psycholog/pedagog szkolny ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły i/lub wskazują konieczność konsultacji specjalistycznych poza szkołą.

6. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, szkoła w trosce o bezpieczeństwo ucznia kieruje wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego.

Załącznik nr 1 - Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców

Załącznik nr 2 – Jak reagować, gdy uczeń mówi o samobójstwie.

Załącznik nr 3 – Lista ważnych telefonów i placówek specjalistycznych

XVII.2. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU INFORMACJI O ZAMIARZE SAMOBÓJCZYM UCZNIA

Na terenie szkoły

1. Pracownik szkoły, który otrzymał informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast odnaleźć ucznia i powiadomić o sytuacji jego wychowawcę lub pedagoga/ psychologa szkolnego.

2. Po zidentyfikowaniu sytuacji członkowie zespołu kryzysowego podejmują następujące działania:

- po odnalezieniu ucznia nie pozostawiają go samego, lecz próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce;
- zbierają wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia, które przekazują dyrektorowi szkoły;
- informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców/opiekunów prawnych oraz przekazują dziecko pod ich opiekę lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia informują odpowiednie instytucje (np. policję);
- w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia niezwłocznie wzywają służby ratunkowe informując dyspozytora numeru alarmowego 112 o zamiarach ucznia.

3. Dyrektor, pedagog szkolny i wychowawca przeprowadzają z opiekunami prawnymi rozmowę w celu zapewnienia wsparcia oraz opracowania wspólnie działań mających na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa i pomocy, w tym informują rodziców o konieczności objęcia ucznia indywidualną opieką psychologiczną oraz psychiatryczną i przekazują im informacje o dostępnych placówkach oferujących pomoc specjalistyczną.

4. W przypadku pełnoletniego ucznia, rodzice są również informowani, nawet jeśli uczeń złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na przekazywanie informacji na jego temat. Zastrzeżenie to nie obowiązuje w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia.

5. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, szkoła w trosce o bezpieczeństwo ucznia kieruje wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego.

6. Pozostałym uczniom szkoły zostaje udzielona pomoc psychologiczno-pedagogiczna – indywidualnie i grupowo (klasa ucznia).

7. Dyrektor pod rygorem tajemnicy informuje o zaistniałej sytuacji Radę Pedagogiczną w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.

8. Dyrektor powiadamia organ prowadzący szkołę.

Poza terenem szkoły

1. Pracownik szkoły, który otrzymał informację o sytuacji powiadamia służby ratunkowe informując dyspozytora numeru alarmowego 112 o zamiarach ucznia.

2. Pracownik, który otrzymał informację o sytuacji informuje dyrektora szkoły.

3. Wychowawca informuje o sytuacji rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.

4. Dyrektor szkoły zwołuje Zespół Kryzysowy w celu opracowania planu działań i podziału zadań.

5. Wychowawca, pedagog szkolny/ psycholog szkolny przeprowadzają z opiekunami prawnymi rozmowę w celu zapewnienia wsparcia oraz opracowania wspólnie działań mających na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa i pomocy, w tym informują rodziców o konieczności objęcia ucznia indywidualną opieką psychologiczną oraz psychiatryczną i przekazują im informacje o dostępnych placówkach oferujących pomoc specjalistyczną.

6. W przypadku pełnoletniego ucznia, rodzice są również informowani, nawet jeśli uczeń złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na przekazywanie informacji na jego temat. Zastrzeżenie to nie obowiązuje w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia.

7. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, szkoła w trosce o bezpieczeństwo ucznia kieruje wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego.

8. Pozostałym uczniom szkoły zostaje udzielona pomoc psychologiczno-pedagogiczna – indywidualnie i grupowo (klasa ucznia).

9. Dyrektor pod rygorem tajemnicy informuje o zaistniałej sytuacji Radę Pedagogiczną w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.

XVII.3. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIA

Na terenie szkoły

1. Pracownik szkoły, który otrzymał informację o próbie samobójczej, odnajduje ucznia, udziela pierwszej pomocy, usuwa niebezpieczne przedmioty i nie zostawia go samego.
2. Pracownik wzywa służby pod numerem 112, informuje dyrektora, a dyrektor powiadamia rodziców/opiekunów ucznia.
3. W przypadku pełnoletniego ucznia, rodzice są również informowani, nawet jeśli uczeń złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na przekazywanie informacji na jego temat. Zastrzeżenie to nie obowiązuje w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia.
4. Dyrektor zwołuje Zespół Kryzysowy, który ustala plan działań.
5. Dyrektor, pedagog/psycholog szkolny lub wychowawca oceniają sytuację, rozmawiają z rodzicami i przekazują informacje o koniecznej pomocy specjalistycznej.
6. W razie braku współpracy rodziców szkoła kieruje wniosek do sądu rodzinnego.
7. Uczniowie świadkowie oraz klasa otrzymują pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
8. Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną (z zachowaniem tajemnicy) w celu wzmożonej obserwacji ucznia po powrocie do szkoły.
9. Pedagog/ psycholog/ wychowawca/ nauczyciele planują dalsze działania wspierające oraz informują rodziców o dostępnej pomocy specjalistycznej.
10. Dyrektor i nauczyciele dbają o ochronę ucznia i innych osób przed traumą, m.in. przed kontaktem z mediami.
11. Uczeń po próbie samobójczej powinien otrzymać konsultację psychiatryczną.
12. Dyrektor powiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

Poza terenem szkoły

1. O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
2. Wskazana przez dyrektora osoba kontaktuje się z opiekunami prawnymi ucznia, w celu potwierdzenia informacji, udzielenia wsparcia i przekazania informacji o formach wsparcia w szkole i poza nią.
3. W przypadku pełnoletniego ucznia, rodzice są również informowani, nawet jeśli uczeń złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na przekazywanie informacji na jego temat. Zastrzeżenie to nie obowiązuje w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia.

4. Osoba rozmawiająca z rodzicami / opiekunami prawnymi informuje o konieczności zapewnienia dziecku pomocy specjalistycznej.
5. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, szkoła w trosce o bezpieczeństwo ucznia kieruje wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego.
6. Pozostałym uczniom szkoły zostaje udzielona pomoc psychologiczno - pedagogiczna – indywidualnie i grupowo (np. klasa ucznia).
7. Dyrektor powiadamia organ prowadzący szkołę.

XVII.4. POWRÓT UCZNIA DO SZKOŁY PO PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ LUB POBYCIE W SZPITALU (ZABURZENIA PSYCHICZNE)

1. W sytuacji uzasadnionych wątpliwości dotyczących możliwości bezpiecznego uczestnictwa ucznia w zajęciach, dyrektor szkoły może zwrócić się do rodziców/opiekunów prawnych ucznia (lub pełnoletniego ucznia) o przedstawienie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego brak przeciwwskazań do udziału w zajęciach.
2. Przed powrotem specjalista szkolny lub wychowawca kontaktuje się z rodzicami lub opiekunami prawnymi (również w przypadku pełnoletniego ucznia, o ile wyraził zgodę), aby umówić spotkanie przygotowujące ucznia do powrotu i zmniejszające stres.
3. Zespół Kryzysowy opracowuje indywidualny plan wsparcia ucznia na czas readaptacji.
4. Nauczyciele i specjaliści okazują uczniowi wsparcie, akceptację i zrozumienie podczas pierwszych kontaktów.
5. Pedagog i psycholog szkolny, we współpracy z wychowawcą, otaczają ucznia stałą opieką (rozmowy, spotkania, kontakt z rodzicami) oraz wskazują miejsca możliwej terapii lub specjalistycznej pomocy.
6. Jeśli pojawią się sygnały pogorszenia stanu zdrowia, rodzic lub opiekun prawny – po uzyskaniu informacji ze szkoły – ma obowiązek odebrać dziecko i udać się z nim do specjalisty.

XVII.5. ŚMIERĆ SAMOBÓJCZA UCZNIA

Na terenie szkoły

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły stwierdzający zdarzenie natychmiast wzywa służby ratunkowe oraz zapewnia bezpieczeństwo pozostałym uczniom i nie opuszcza miejsca zdarzenia.
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły stwierdzający zdarzenie niezwłocznie informuje dyrektora lub wicedyrektora, który podejmuje decyzje o dalszych działaniach (odseparowanie uczniów, przerwanie zajęć).
3. Dyrektor szkoły informuje rodzinę ucznia. W przypadku braku możliwości kontaktu z rodzicami, w powiadomieniu wspierają służby ratunkowe (policja).
4. Dyrektor informuje policję, jeśli nie zostało to wcześniej dokonane przez służby ratunkowe oraz współpracuje z policją i instytucjami śledczymi, jeśli istnieją wątpliwości co do przyczyn zdarzenia.
5. Pedagog i psycholog szkolny zapewniają wsparcie uczniom w osobnym, bezpiecznym pomieszczeniu. Organizowane są rozmowy indywidualne lub grupowe. Dyrektor współpracuje z instytucjami wsparcia kryzysowego.
6. Dyrektor sporządza notatkę służbową z przebiegu zdarzenia i podjętych działań.
7. Wszelkie komunikaty dla mediów i społeczności szkolnej są przygotowywane z poszanowaniem prywatności ucznia i rodziny.
8. Dyrektor powiadamia organ prowadzący i nadzorujący szkołę.

Poza terenem szkoły

1. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor informuje o zaistniałej sytuacji organ prowadzący i nadzorujący szkołę.
2. Zespół kryzysowy przygotowuje informacje, które mają zostać przekazane rodzicom, nauczycielom i uczniom.
3. Pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej i bliskim znajomym ucznia).
4. Do ewentualnego kontaktu z mediami dyrektor wyznacza rzecznika szkoły, który przedstawia obiektywne fakty związane ze śmiercią samobójczą ucznia, jak i z działaniami interwencyjnymi podjętymi przez szkołę.
5. Szkoła we współpracy z instytucjami wsparcia kryzysowego (np. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wołowie) opracowuje plan działań postinterwencyjnych.

Jeśli uczeń popełni samobójstwo należy pamiętać o kilku zasadach:

- ✓ Działania należy podjąć jak najszybciej, szczególnie w ciągu pierwszych trzech dni.
- ✓ Uczniów, pracowników i rodziców informuje się krótko i rzeczowo – bez opisu metody i miejsca; podkreśla się złożony charakter zjawiska.
- ✓ W rozmowach unika się idealizowania i gloryfikowania samobójstwa; akcentuje się konsekwencje dla bliskich oraz dostępne formy pomocy.
- ✓ Uczniom zapewnia się możliwość przepracowania emocji oraz przekazuje informacje o miejscach i telefonach wsparcia.
- ✓ Nie organizuje się publicznych apeli ani uroczystości; informacje przekazuje się w małych grupach przez przygotowanych nauczycieli.
- ✓ Umożliwia się udział w ceremonii pogrzebowej, z poszanowaniem decyzji rodziny.
- ✓ W celu zapobiegania efektowi Wertera identyfikuje się uczniów w kryzysie i otacza ich wzmożoną opieką.

XVIII. ŚMIERĆ UCZNIA

XVIII.1. ŚMIERĆ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY

Procedura obejmuje:

1. Śmierć nagłą (np. przyczyny zdrowotne).
2. Śmierć w wyniku wypadku.

Działania natychmiastowe

1. Osoba, która stwierdziła zdarzenie:
 - o niezwłocznie wzywa numer alarmowy 112,
 - o informuje dyrektora szkoły.
2. Do czasu przyjazdu służb podejmowane są czynności ratunkowe zgodnie z posiadanymi kompetencjami.
3. Zabezpiecza się miejsce zdarzenia, uniemożliwiając dostęp osobom postronnym.
4. Dyrektor szkoły niezwłocznie:
 - Informuje:
 - o organ prowadzący,
 - o organ nadzorujący,
 - o rodziców/opiekunów prawnych ucznia (jeśli nie zostali poinformowani przez służby).
 - Współpracuje z policją i prokuraturą.
 - Wyznacza osobę odpowiedzialną za koordynację działań kryzysowych.
5. Szkoła przekazuje wyłącznie potwierdzone informacje.
6. Komunikaty są krótkie, rzeczowe, bez podawania szczegółów zdarzenia.
7. Kontakt z mediami prowadzi wyłącznie dyrektor lub osoba przez niego upoważniona.
8. Dane osobowe i informacje dotyczące zdrowia podlegają ochronie zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

Wsparcie społeczności szkolnej

1. Niezwłocznie organizuje się wsparcie psychologiczne dla:
 - o klasy ucznia,
 - o osób bezpośrednio związanych ze zdarzeniem,
 - o nauczycieli.
2. W razie potrzeby dyrektor może wystąpić o wsparcie zewnętrznych specjalistów.
3. W kolejnych tygodniach monitoruje się sytuację emocjonalną uczniów.

XVIII.2. ŚMIERĆ UCZNIA POZA TERENEM SZKOŁY

Procedura dotyczy sytuacji śmierci ucznia, której przyczyna nie ma związku z działalnością szkoły (np. śmierć w wyniku wypadku, choroby) i miała miejsce **poza terenem szkoły**.

Działania natychmiastowe

1. Potwierdzenie informacji:

- Dyrektor szkoły niezwłocznie weryfikuje informacje o śmierci ucznia.
- Po potwierdzeniu, dyrektor informuje o zdarzeniu organ prowadzący oraz organem nadzoru pedagogicznego

2. Kontakt z rodziną ucznia:

- Dyrektor nawiązuje kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, aby wyrazić kondolencje i zapewnić wsparcie.
- Prosi o zgodę na komunikację z uczniami szkoły, aby poinformować ich o zdarzeniu.

3. Powiadomienie uczniów:

- Dyrektor, we współpracy z nauczycielami specjalistami, przekazuje uczniom informacje o śmierci kolegi/koleżanki, dbając o odpowiednią formę przekazu (szczerłość, szacunek i empatia).
- Rozmowy z uczniami są przeprowadzane w sposób delikatny i z poszanowaniem ich emocji.

4. Współpraca z organami ścigania:

- Jeżeli śmierć miała miejsce w wyniku wypadku, szkoła współpracuje z policją lub innymi służbami, jeśli zajdzie taka potrzeba.

5. Komunikaty dla społeczności szkolnej:

- Przekazanie uczniom i pracownikom szkoły informacji o śmierci ucznia powinno odbywać się w sposób przejrzysty, z zachowaniem empatii i szacunku dla zmarłego oraz jego rodziny.
- Komunikaty muszą być krótkie, rzeczowe i pozbawione szczegółów dotyczących przyczyny śmierci (chyba że rodzina wyrazi zgodę na ujawnienie tych informacji).

6. Komunikacja z mediami:

- W przypadku zainteresowania mediów, kontakt z dziennikarzami prowadzi tylko dyrektor szkoły lub upoważniona osoba.
- Informacje przekazywane mediom muszą być ograniczone do oficjalnych komunikatów, które zachowują szacunek dla zmarłego ucznia i jego rodziny.

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne

1. Pomoc psychologiczna:

- Szkoła organizuje pomoc psychologiczną dla uczniów, którzy mogą być szczególnie dotknięci tym zdarzeniem.
- Psycholog szkolny organizuje indywidualne lub grupowe spotkania z uczniami.
- W razie potrzeby, szkoła zapewnia wsparcie zewnętrzne (np. specjalistów z poradni psychologiczno-pedagogicznej).

2. Długofalowe wsparcie:

- Monitorowanie stanu emocjonalnego uczniów przez okres kilku tygodni, w razie potrzeby organizowanie kolejnych spotkań terapeutycznych.

3. Wsparcie dla pracowników szkoły:

- Nauczyciele i pracownicy szkoły, którzy również mogą być emocjonalnie dotknięci tym zdarzeniem, mają dostęp do wsparcia psychologicznego.

Działania organizacyjne

1. Zmiany w organizacji zajęć:

- W przypadku potrzeby zawieszenia lub zmiany planu zajęć, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o zawieszeniu lub modyfikacji zajęć, jeżeli jest to konieczne z uwagi na stan emocjonalny uczniów.
- Szkoła organizuje dodatkowe godziny wychowawcze, spotkania informacyjne.

XIX. EWAKUACJA I AZYL

XIX.1. EWAKUACJA

Sygnał do ewakuacji: krótkie sygnały przerywane (bez znaczenia ich długość czy liczba) lub głosem – ewakuacja.

Miejsce zbiórki: plac przed szkołą.

Okoliczności ewakuacji:

- pożar,
- telefon o bombie,
- podejrzany pakunek w szkole,
- środek chemiczny lub biologiczny.

XIX.1.1. W trakcie lekcji

1. Każdorazowo nauczyciel jest zobowiązany do niezwłocznego sprawdzenia obecności i odnotowanie jej w dzienniku elektronicznym.
2. Uczniowie znajdujący się w sali powstają i ustawiają się parami pod drzwiami.
3. Rzeczy osobiste zostają w sali.
4. Nauczyciel liczy uczniów i wyznacza ucznia, który poprowadzi klasę do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego.
5. Nauczyciel wychodzi ostatni, po upewnieniu się, że wszyscy uczniowie opuścili salę.
6. Po opuszczeniu sali lekcyjnej drzwi do sali lekcyjnej zostają zamknięte, ale nie na klucz.
7. W trakcie ewakuacji nauczyciel kontroluje, aby nikt nie odłączył się z kolumny.
8. Po opuszczeniu budynku szkolnego grupa udaje się do miejsca zbiórki, gdzie stają na przydzielonych im miejscach zbiórki.
9. Na miejscu zbiórki, nauczyciel ponownie przelicza wszystkich uczniów i melduje dyrektorowi lub osobie kierującej alarmem trzy informacje – numer grupy, liczbę uczniów na miejscu zbiórki oraz informację czy wszyscy uczniowie, którzy powinni być na miejscu zbiórki dotarli na miejsce.
10. W czasie, kiedy wszystkie oddziały szkolne opuszczają budynek szkolny, obsługa szkoły szybko przegląda toalety i inne zakamarki pod kątem obecności w nich uczniów lub innych postronnych osób. Następnie osoby te meldują bezpośrednio kierującemu alarmem o braku osób na terenie szkoły.
11. Plan wyjść ewakuacyjnych i szczegółowe instrukcje znajdują się w Instrukcji Przeciwpożarowej.

XIX.1.2. W trakcie przerwy

1. W przypadku ewakuacji w trakcie przerwy, po jej ogłoszeniu uczniowie samodzielnie opuszczają budynek szkolny, kierując się wskazaniem nauczycieli dyżurujących na korytarzach i najbliższymi drzwiami ewakuacyjnymi udają się do miejsca zbiórki i liczenia.
2. Na miejscu zbiórki, uczniowie ustawiają się według klas i czekają na nauczyciela, z którym powinni mieć lekcję po przerwie.
3. Po przeliczeniu obecnych uczniów, nauczyciel melduje stan ilościowy swojej klasy i ewentualny brak obecności.

XIX.2. AZYL

Sygnal azylu: długi ciągły sygnał lub głosem – azyl.

Okoliczności uruchamiania sygnału azyl:

- wejście do szkoły agresywnej osoby z niebezpiecznym narzędziem,
- wtargnięcie do szkoły – aktywnego strzelca,
- agresywne zachowanie ze strony ucznia, rodzica, nauczyciela stwarzające zagrożenie dla otoczenia.

Kto zarządza: każda osoba identyfikująca zagrożenie poprzez włączenie odpowiedniego alarmu – sygnał azyl.

XIX.2.1. W trakcie lekcji

Po usłyszeniu sygnału ciągłego w trakcie trwania lekcji należy:

1. Przekręcić klucz w drzwiach i zgasić światło.
2. W miarę możliwości zabarykadować drzwi ławkami lub innymi dostępnymi meblami (należy zwracać uwagę na hałas, który mógłby zwabić agresora).
3. Natychmiast w sposób bardzo cichy udać się w tak zwane pole martwe, najczęściej w bezpiecznych narożnikach sali lub przy ścianie, w której znajdują się drzwi.
4. Należy trzymać się nisko nad podłogą, poniżej 130 centymetrów.
5. Opuścić salę lekcyjną przez okno, ale tylko w przypadku, gdy jest to parter a warunki pozwalają na bezpieczną ewakuację.
6. Zachować całkowitą ciszę.
7. W przypadku drzwi z okienkami zabrać ze sobą wszelkie plecaki, torby oraz inne przedmioty ze stolików.
8. W razie możliwości i z zachowaniem bezpieczeństwa wykonać zgłoszenie o zdarzeniu na numer alarmowy 112.
9. Nie wykonywać żadnych połączeń do rodziców.
10. Nie otwierać drzwi żadnej osobie, bez względu na to kto to jest i co mówi.
11. W czasie sygnału ciągłego nie opuszczać sali lekcyjnej ani nie rozpoczynać ewakuacji, pozostając w bezpiecznym ukryciu, dopóki nie zostanie wydany sygnał zakończenia alarmu lub polecenie od służb ratunkowych.
12. Po upewnieniu się, że napastnik został zneutralizowany bądź sygnał okazał się fałszywy, na polecenie policji opuścić salę lekcyjną i udać się do miejsca zbiórki.

XIX.2.2. W trakcie przerwy

Skuteczna realizacja procedury azyl w trakcie przerwy wymaga od dyrektora szkoły decyzji o niezamykaniu na klucz niektórych sal lekcyjnych w trakcie przerwy. Klucz do sali powinien pozostawać wewnątrz w zamku w drzwiach do sali lekcyjnej. W przeciwnym razie uczniowie nie będą mieli żadnych szans na odcięcie się od napastnika. Procedura nie wymaga otwarcia wszystkich sal lekcyjnych. Zamknięte powinny pozostawać sale, których wyposażenie może stwarzać zagrożenie dla uczniów, np. sala chemiczna.

W przypadku ogłoszenia sygnału azyl w trakcie przerwy:

1. Uczniowie samodzielnie wbiegają do najbliższej sali lekcyjnej, bez względu na to, gdzie mają planowane zajęcia.
2. Dyżurujący nauczyciele w czasie przerwy (lub innych zajęć niezależnych od lekcji) pełnią funkcję koordynatorów:
 - wchodzą do sal lekcyjnych i pomagają uczniom się ukryć, zabezpieczają drzwi (zamykanie, ewentualna barykada),
 - upewniają się, że wszyscy uczniowie są bezpieczni,
 - w razie możliwości wykonują zgłoszenie na nr 112.
3. Ostatni z uczniów po upewnieniu się, że nikt za nim nie biegnie, zamyka drzwi na klucz.
4. Jeśli w sali przebywa nauczyciel, uczniowie postępują według jego instrukcji.
5. Dalsze działania uczniów są zgodne z procedurą przewidzianą dla sygnału »Azyl« ogłoszonego w czasie lekcji.

XX. ZAGROŻENIE ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM

XX.1. WTARGNIĘCIE NAPASTNIKÓW DO SZKOŁY

W przypadku wtargnięcia napastników na teren szkoły należy:

1. Nie wykonywać gwałtownych ruchów, poddać się woli napastników i wykonywać ściśle ich polecenia.
2. Trzymać głowę nisko, unikać kontaktu wzrokowego z napastnikiem.
3. Zwracać się do uczniów po imieniu. Personalizacja ofiar utrudnia napastnikowi traktowanie ich jak bezosobowe cele.
4. Nie należy podejmować prób negocjacji ani moralizowania napastnika na własną rękę.
5. Zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
6. Starać się uspokoić uczniów – zapanować, w miarę możliwości, nad własnymi emocjami i mówić spokojnym głosem.
7. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - a) nie pozwolić uczniom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - b) nakazać uczniom położyć się na podłodze.
8. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonywać polecenia grupy antyterrorystycznej.

Ważne: Trzeba być przygotowanym na surowe traktowanie przez policję. Dopóki nauczyciel nie zostanie zidentyfikowany, jest dla policji potencjalnym terrorystą.

Po zakończeniu akcji nauczyciel:

1. Sprawdza obecność uczniów, by upewnić się, czy wszyscy opuścili budynek. O braku któregośkolwiek ucznia informuje policję.
2. Nie pozwala żadnemu uczniowi samodzielnie wrócić do domu.
3. Prowadzi ewidencję uczniów odbieranych przez rodziców lub osoby upoważnione.

XX.2. ZAGROŻENIE BOMBOWE

Symptomy wystąpienia zagrożenia:

1. Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne.
2. Zainteresowania i uwagi wymagają:
 - a) rzucające się w oczy lub po prostu nietypowe zachowania osób, pozostawione bez opieki przedmioty typu teczki, paczki itp., osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;
 - b) samochody, a w szczególności furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach (miejscach organizowania imprez i uroczystości).
3. Należy pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi być odmiennej narodowości i wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem.
4. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel informuje dyrektora szkoły.
5. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby: policję i straż pożarną.
6. W przypadku potwierdzenia zagrożenia dyrektor informuje organ prowadzący i organ nadzorujący szkołę.

XX.2.1. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

1. Dyrektor powiadamia odpowiednie służby – policję i straż pożarną. Jednocześnie przeprowadza ewakuację budynku zgodnie z określonymi w szkole procedurami.
2. Osoba, która przyjęła zgłoszenie lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinna ten fakt zgłosić dyrektorowi szkoły. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
3. Zawiadamiając policję dyrektor podaje rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, mailowa, ujawniony podejrzany przedmiot).

XX.2.2. Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego

Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona

1. Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie, jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.

2. Wyłączyć dopływ gazu i prądu oraz otworzyć okna i drzwi. Usunąć z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
3. Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
4. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
5. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia ładunku, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
6. Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
7. Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
8. Nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
9. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, co ułatwi sprawne i bezpieczne opuszczenie zagrożonego rejonu.
10. Po ogłoszeniu ewakuacji, należy opuścić szkołę, zabierając rzeczy osobiste (torebki, plecaki itp.).
11. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki.
12. Podczas działań związanych z neutralizacją ładunku należy zastosować się do poleceń policji.

Po wybuchu bomby należy:

1. Ocenić sytuację pod kątem liczby osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Zadzwonić pod jeden z numerów alarmowych.
3. Udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym, jeśli jest to możliwe.
4. W miarę możliwości ewakuować osoby przebywające na terenie szkoły.
5. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

XX.3. SKAŻENIE SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ LUB BIOLOGICZNĄ

1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
2. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.
3. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/ stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
4. Powiadomić dyrektora szkoły.
5. Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je do punktu zbiórki.
7. Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji dyrektor powiadamia odpowiednie służby (policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia).
8. Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją i przekazać je odpowiednim służbom.

XX.3.1. Skażenie chemiczne lub biologiczne z zewnątrz przy braku możliwości bezpiecznej ewakuacji uczniów i personelu szkoły

1. Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły.
2. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby (policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku).
3. W budynku – szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
4. Powstrzymać się od picia i spożywania posiłków.
5. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
6. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

XX.4. ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO SZKOŁY

1. W przypadku wystąpienia incydentów zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego pracownik szkoły zobowiązany jest do zgłoszenia go dyrektorowi szkoły.
2. Kluczowe znaczenie ma zebranie i zabezpieczenie przez specjalistę dowodów w formie elektronicznej.
3. Identyfikację sprawców ataku należy pozostawić specjalistom – informatykom.
4. W sytuacji, gdy incydent spowodował szkole straty materialne lub wiązał się z utratą danych, dyrektor szkoły powiadamia policję, aby podjęła działania na rzecz zidentyfikowania sprawcy.
5. Jeśli sprawcami incydentu są uczniowie danej szkoły, dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałej sytuacji ich rodziców, zaś wobec nich podejmuje działania wychowawcze. Jeżeli skutki ataku mają dotkliwy charakter, doprowadziły do zniszczenia mienia lub utraty istotnych danych (np. gromadzonych w e-dzienniku szkoły), należy taki przypadek zgłosić policji.
5. Dyrektor szkoły powiadamia o incydencie społeczność szkolną (uczniów, nauczycieli, rodziców) i prezentuje podjęte działania.
6. W przypadkach zaawansowanych awarii (np. wywołanych przez trojany) lub strat (np. utrata danych z e-dziennika) konieczne jest skorzystanie z zewnętrznego wsparcia eksperckiego, kontakt z serwisem twórcy oprogramowania lub zamówienie usługi w wyspecjalizowanej firmie.

XXI. PRZEBYWANIE OSÓB OBCYCH NA TERENIE SZKOŁY

1. Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły, a wchodzi na jej teren, jest osobą obcą.
2. Osoby obce wchodzące do szkoły mogą to zrobić jedynie w uzasadnionych lub wcześniej zgłoszonych przypadkach nauczycielowi/dyrektorowi/specjaliście pracującemu w szkole.
3. Osoba wchodząca na teren szkoły nie może zakłócać toku pracy szkoły.
4. Zewnętrzne grupy zorganizowane wchodzą na teren szkoły z opiekunem, po wcześniejszym umówieniu wizyty z pracownikiem szkoły.
5. Wszyscy pracownicy szkoły mają prawo i obowiązek zapytać o cel wejścia do budynku każdego, kto nie jest pracownikiem szkoły, a znajduje się na korytarzu w czasie zajęć lekcyjnych oraz przerw.

Załączniki:

Załącznik nr 1.

Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców

Potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o zagrożeniu podjęcia próby samobójczej przez nasze dziecko oraz konieczności niezwłocznej/szybkiej konsultacji specjalistycznej (psychiatrycznej, psychologicznej). Zostały nam przekazane numery telefonów i adresy placówek, gdzie możemy uzyskać pomoc. Zobowiązujemy się do dostarczenia informacji zwrotnej po konsultacji specjalistycznej w celu zorganizowania opieki i pomocy na terenie szkoły.

.....
Miejscowość i data

.....
podpisy rodziców / opiekunów

Załącznik nr 2

Jak reagować, gdy uczeń mówi o samobójstwie? Jak się zachować, gdy młody człowiek komunikuje wprost zamiary samobójcze, daje do zrozumienia, że chce pozbawić się życia, czy opowiada o podejmowanych wcześniej próbach samobójczych?

Celem rozmowy ma być nawiązanie kontaktu, zapewnienie bezpieczeństwa oraz umożliwienie odreagowania nagromadzonych emocji. Rozmowa powinna odbywać się bezpiecznym i dyskretnym miejscu.

Kilka podstawowych zasad reagowania i wskazówek umożliwiających osiągnięcie celów i uniknięcie poważnych błędów:

1. Zachowaj spokój. Nie panikuj. Ważne, żeby rozmowę prowadzić w sposób naturalny, opanowany, wspierający i dający oparcie.
2. Nie lekceważ ucznia, traktuj jego samego i jego zamiary poważnie.
3. Porozmawiaj z uczniem właśnie teraz, w tej chwili, nie odsyłaj go. Odesłanie ucznia na inny termin może zwiększyć lęk, poczucie osamotnienia i beznadziei.
4. Nie zostawiaj ucznia ani na chwilę samego. Jeśli potrzebujesz pomocy i wsparcia poślij po kogoś z zespołu ds. sytuacji kryzysowych, który jest lepiej przygotowany do prowadzenia rozmowy z osobą w kryzysie. Oczekując na pomoc, zatroszcz się o dziecko spokojnie i serdecznie. Po przyjściu drugiej osoby pozostań przy ich rozmowie.
5. Nie obiecuj absolutnej dyskrecji. Nie zawieraj kontraktu, że nikomu nic nie powiesz, gdyż musisz powiadomić dyrektora i rodziców. Czasem konieczna jest współpraca z policją i sądem rodzinnym. Można odwołać się do obowiązującej procedury, że takie sytuacje rozpatrywane są w zespole. Przede wszystkim należy powtórzyć, że zależy nam na uczniu.
6. Zapewnij możliwie najlepsze warunki rozmowy, zadбай o bezpieczne miejsce, intymność i dyskrecję.
7. Nie prowokuj ucznia, podając w wątpliwość jego zamiary.
8. Respektuj uczucia ucznia. Nie bagatelizuj problemu protekcjonalnym traktowaniem go.
9. Uważnie słuchaj. Skup się na uczniu, pozwól mu mówić. Nie komentuj, dbaj o kontakt wzrokowy.
10. Nie próbuj poprawiać nastroju ucznia. Uczeń w tym momencie przeżywa dramat i cierpi, a pocieszenie może zostać odebrane jako dowód lekceważenia, kompletnego braku zrozumienia i braku rozsądku.
11. Bądź empatyczny. Spróbuj nazwać emocje i odczucia ucznia: „Poczułeś, że świat się wali?” albo „Byłaś przerażona”.
12. Bądź cierpliwy. W uczniu jest pełno lęku, żalu, wstydu i gniewu. Może zachowywać się buntowniczo i prowokacyjnie. Nie daj się sprowokować.

13. Ujawnij swoje odczucia wywołane rozmową. Wyraż krótko własne odczucia, posługując się zdaniem: „Jestem poruszony/przejęty tym, co mi powiedziałeś”. Nie mów jednak, że bardzo cię to zdenerwowało lub przerażyło i nie składaj wyrazów współczucia. Nie opowiadaj też teraz o własnych trudnościach życiowych i stanach psychicznych ani o znanych ci podobnych przypadkach. Skoncentruj się na historii ucznia.

14. Nie oceniaj. Unikaj oceniania zachowania ucznia i wypowiadania opinii, co jest dobre, a co złe, etyczne lub nieetyczne.

15. Nie próbuj prowadzić dyskusji. Nie czuj się zobowiązany do natychmiastowego przekonania ucznia, by zrezygnował z samobójczych zamiarów.

- Nie zasypuj go lawiną argumentów.

- Nie przeciwstawiaj się gwałtownie samobójczej decyzji ucznia, ale zachęcaj do odwołania w czasie jej realizacji.

- Unikaj wywoływania w nim poczucia winy. Nie obciążaj go dodatkowo. Nie używaj takich argumentów jak rozpacz rodziców i bliskich w przypadku jego śmierci.

- Masz jednak prawo nie zgadzać się z wielokrotnie wypowiadanym przez ucznia przekonaniem o braku wyjścia z kryzysu. Powiedz: „Wiem, że tak to widzisz i oceniasz, ale nie zgadzam się tobą. Przychodzą mi do głowy różne możliwe wyjścia”. Demonstrowaj spokojną pewność siebie.

16. Wypowiadaj się w sposób bezpośredni i otwarty. Nie obawiaj się używać słów „śmierć” i „samobójstwo”.

17. Nie bój się ciszy. Daj sobie i uczniowi czas na refleksję.

18. Przedstaw swoje najbliższe zamiary. Możesz jeszcze nie wiedzieć, jak rozwinie się akcja pomocy. Opowiedz jednak uczniowi, co zamierzasz zrobić w jego sprawie w najbliższym czasie, by nie czuł się zaskoczony i zdradzony przez ciebie. Zapytaj, czego obawia się w związku z planowanymi przez ciebie działaniami. Wysłuchaj jego obaw i weź je poważnie pod uwagę. Spróbuj go uspokoić, staraj się go chronić.

19. Bądź uczciwy. Nie obiecuj uczniowi zbyt wiele.

20. Nie stosuj konfrontacji. Gdy dowiesz się, że przyczyną próby samobójczej jest przemoc rówieśnicza, przemoc domowa czy wykorzystywanie seksualne, nie doprowadzaj do konfrontacji ze sprawcami przemocy. Dla ofiary jest to dodatkowa ogromna trauma.

21. Po zakończeniu rozmowy uruchom procedurę postępowania w sytuacjach kryzysowych, w tym powiadom rodziców. Nie pozwól, by uczeń sam opuścił szkołę.

Załącznik nr 3.

Lista bezpłatnych numerów pomocowych

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wołowie ul. Tadeusza Kościuszki 27, budynek „C”, 56-100 Wołów	tel./fax 71 389 25 46 e-mail: pppwolow@op.pl	
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Inw.Wojennych 24, 56-100 Wołów	tel. 71 389 53 00 mail:pcprwolow@wp.pl	-poradnictwo socjalne, rodzinne, procedura NK: poniedziałek - piątek- 7.30-15.30 -poradnictwo psychologiczne: wtorek 16.00-21.00 tel. 71 389 53 00 wew.11
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Trzebnicka 6, 56-100 Wołów	tel. 71 384 51 94 e-mail: sekretariat@mopswolow.pl	- poradnictwo socjalne, rodzinne, wsparcie informacyjne, wszczynanie procedury NK: poniedziałek, środa, czwartek, piątek- 7.30-15.30, wtorek 8.00- 16.00; - pomoc psychologiczna- piątek 9.00- 15.00.
Centrum Profilaktyki Uzależnień Pl. Szkolny 2, 56-100 Wołów	tel. 71 389 14 95	- psycholog- poniedziałek 16.00-19.00, czwartek 15.00-18.00, - konsultant ds.narkomanii- środa 15.00- 18.00, - konsultacje z psychologiem i terapeutą po wcześniejszym umówieniu się tel. 71 389 14 95 lub osobiście, - grupa AA- wtorek, niedziela godz. 17.00
Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”	800 120 002	całodobowy
Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 121 212	całodobowy
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	116 111	całodobowy

Bezpłatny anonimowy telefon i czat zaufania dla dzieci i młodzieży	800 119 119	codziennie od 14:00 do 22:00
Tumbo Pomaga pomoc dzieciom i młodzieży w żałobie	800 111 123	od poniedziałku do piątku od 12:00 do 18:00
Telefon Pogadania	800 012 005	codziennie od 12:00 do 20:00
Antydepresyjny telefon zaufania	22 484 88 01	od poniedziałku do piątku od 15:00 do 20:00
Ogólnopolski telefon zaufania Narkotyki – Narkomania	800 199 990	codziennie od 16:00 do 21:00
Telefon zaufania „Uzależniania behawioralne”	801 889 880	codziennie od 17:00 do 22:00
Telefon zaufania HIV/AIDS	801 888 448	od poniedziałku do piątku od 09:00 do 21:00
Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci	800 100 100	od poniedziałku do piątku od 12:00 do 15:00
Telefon wsparcia emocjonalnego dla dorosłych	116 123	całodobowy
Telefon dla rodziców i opiekunów dzieci w kryzysie	800 800 602	od poniedziałku do piątku od 16:00 do 20:00
Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym	800 702 222	całodobowy
Centrum Zdrowia Psychicznego + Aleksandra Ostrowskiego 13c, 53-238 Wrocław	71 369 90 60	
Wsparcie dla osób po stracie bliskich (będących w żałobie)	800 108 108	od poniedziałku do piątku od 14:00 do 20:00
Bezpłatny telefon kryzysowy Polskiego Forum Migracyjnego w języku ukraińskim i rosyjskim	669 981 038	poniedziałki od 16:00 do 20:00, środy od 10:00 do 14:00 piątki od 14:00 do 18:00
Bezpłatny telefon wsparcia Centrum Medycznego Damiana w języku polskim i rosyjskim	22 566 22 27	wtorki od 8:00 do 13:00, środy od 17:00 do 20:00 piątki od 8:00 do 13:00